

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ॥

॥ dakṣiṇāmūrtistotram ॥

Prayer Verse

मौनव्याख्याप्रकटितपरब्रह्मतत्त्वं युवानं

वर्षिष्ठान्तेवसदृषिगणैरावृतं ब्रह्मनिष्ठैः ।

आचार्येन्द्रं करकलितचिन्मुद्रमानन्दमूर्तिं

स्वात्मारामं मुदितवदनं दक्षिणामूर्तिमीडे

maunavyākhyāprakaṭitaparabrahmatattvaṁ yuvānaṁ
varṣiṣṭhāntevasadṛṣigaṇairāvṛtaṁ brahmaniṣṭhaiḥ ।
ācāryendraṁ karakalitacinmudramānandamūrtiṁ
svātmārāmaṁ muditavadanaṁ dakṣiṇāmūrtimīḍe

Verse 1

विश्वं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं

पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।

यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयं

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

viśvaṁ darpaṇadṛśyamānanagarītulyaṁ nijāntargataṁ
paśyannātmani māyayā bahirivodbhūtaṁ yathā nidrayā ।
yaḥ sāksātkurute prabodhasamaye svātmānamevādvayaṁ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 1 ॥

Verse 2

बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुनः

मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम् ।

मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ २ ॥

bījasyāntarivāṅkuro jagadidaṁ prāṅnirvikalpaṁ punaḥ

māyākalpitadeśakālakalanāvaicitryacitrīkṛtam ।

māyāvīva vijṛmbhayatyapi mahāyogīva yaḥ svecchayā

tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 2 ॥

Verse 3

यस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थगं भासते

साक्षात्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान् ।

यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ३ ॥

yasyaiva sphuraṇaṁ sadātmakamasatkalpārthagam bhāsate

sākṣāttattvamasīti vedavacasā yo bodhayatyāśritān ।

yatsākṣātkaraṇādbhavenna punarāvṛttirbhavāmbhonidhau

tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 3 ॥

Verse 4

नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं

ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते ।

जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तं जगत्

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥

nānāchidraghaṭodarasthitamahādīpaprabhābhāsvaraṁ

jñānaṁ yasya tu cakṣurādikaraṇadvārā bahiḥ spandate ।

jānāmīti tameva bhāntamanubhātyetatsamastaṁ jagat

tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 4 ॥

Verse 5

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं विदुः

श्रीबालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः ।

मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ५ ॥

dehaṁ prāṇamapīndriyāṅyapi calāṁ buddhiṁ ca śūnyaṁ viduḥ

śrībālāndhajaḍopamāstvahamīti bhrāntā bhṛśaṁ vādinaḥ ।

māyāśaktivilāsakalpitamahāvvyāmohasamhāriṇe

tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 5 ॥

Verse 6

राहुग्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो मायासमाच्छादनात्

सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान् ।

प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

rāhugrastadivākarendusadr̥śo māyāsamācchādanāt
sanmātraḥ karaṇopasaṁharaṇato yo'bhūtsusuptaḥ pumān |
prāgasvāpsamiti prabodhasamaye yaḥ pratyabhijñāyate
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye || 6 ||

Verse 7

बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि

व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तःस्फुरन्तं सदा ।

स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

bālyādiṣvapi jāgradādiṣu tathā sarvāsvavasthāsvapi
vyāvṛttāsvanuvartamānamahamityantaḥsphurantaṁ sadā |
svātmānaṁ prakāṭīkaroti bhajatāṁ yo mudrayā bhadrayā
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣaṇoomūrtaye || 7 ||

Verse 8

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंबन्धतः

शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः ।

स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामितः

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

viśvaṁ paśyati kāryakāraṇatayā svasvāmisambandhataḥ
śiṣyācāryatayā tathaiva pitṛputrādyātmanā bhedataḥ ।
svapne jāgrati vā ya eṣa puruṣo māyāparibhrāmitaḥ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 8 ॥

Verse 9

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमान्

इत्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम् ।

नान्यत्किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोः

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ९ ॥

bhūrambhāmsyanalo'nilo'mbaramaharnātho himāṁśuḥ pumān
ityābhāti carācarātmakamidaṁ yasyaiva mūrtyaṣṭakam ।
nānyatkiñcana vidyate vimṛśatāṁ yasmātparasmādvibhoḥ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 9 ॥

Verse 10

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिन् स्तवे

तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाद्ध्यानाच्च सङ्कीर्तनात् ।

सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः

सिद्धयेत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम् ॥ १० ॥

sarvātmatvamiti sphuṭīkṛtamidaṁ yasmādamuṣmin stave

tenāsyā śravaṇāttadarthamananāddhyānācca saṅkīrtanāt ।

sarvātmatvamahāvibhūtisahitaṁ syādīśvaratvaṁ svataḥ

siddhyettatpunaraṣṭadhā pariṇataṁ caiśvaryaṁavyāhatam ॥ 10 ॥